

10 éves a Hivatásórző Ház **"Visszaemlékezés az alapítók nevében"**

Bíboros úr, Érsek és Püspök Urak! Tisztelendő Urak! Igazgató Úr! A Hivatásórző Ház dolgozói! Kedves vendégek, hölgyeim és uraim!

Pátkai István vagyok, szemorvos feleségemmel együtt, neurológiai, pszichiátriai valamint addiktológus ismeretekkel a pogyászomban közel harminc évet afrikai és ázsiai országokban dolgoztunk, orvosi missziós küldetésben. Az elmúlt évet Ruandában töltöttük és az év elején néhány hónapig a Fülöp Szigetek tájfun sújtotta Leyte szigetén vettem részt a helyreállító munkában.

Küldetésünk hosszabb rövidebb megszakításokkal történt és időközben itthon, nagyobb rész az Esztergomi Vaszary Kolos Kórház Ideggondozójában Hidász Zoltán Igazgató úrral dolgoztam együtt. Hidász Igazgató úrban, kedves Zoli barátomban nagyszerű kollégát ismerhettem meg. Akkoriban innovatív közösségi pszicho szociális munka, a társadalom peremére szorult személyek gondozása, a mindig új szempontokat felvető házi látogatások jutnak eszembe, közös erőfeszítéseket tettünk, területünkön az alkoholbetegek kényszerkezelésének megszüntetése jutnak eszembe. Szorosan együttműködtünk a Református Iszákos mentő Misszió Dömösi Műhelyével.¹ Hidász Zoltán a korszerű klinikai munkája mellett lelkesen és hozzáértően vezette be gondozónkban a computeres adatrögzítést. Úgy gondolom, hogy a Hivatásórző Ház titkárnőjének, Katikának nem lehet komolyabb problémája a computer alkalmazásával, hiszen a szomszéd szobában dolgozó Igazgató Úr mindig rendelkezésére áll.

Szívesen emlékezem Balás Béla püspök úrral való együttműködésre, amikor a bajóti térségben a karitás keretei között egy vidéki családsegítő központot terveztünk. 1993-ban Rauch László atya, Ternyák Csaba érsek úr, Ackermann Kálmán plébános kérésére, bátorítására Valkai Zsuzsa pszichológussal az Egyesült Államokba utaztam, ahol az alkoholproblémával küszködő egyházi személyek kezelésében bevált AA Minnesota Modellt tanulmányoztuk. Közel egyhónapos utunkról készült jelentésünket tíz évvel később a leányvári Hivatásórző Ház megvalósítói felhasználták.² Jó érzéssel gondolok arra, hogy az intézmény alapításához és immáron tízéves működéséhez Hidász Zoltán volt munkatársam és Valkai Zsuzsával készített beszámoló, fordításaink hozzájárultak.

A múlt idézése emlékezés, hála, a szív emlékezése. A Hivatásórző Ház tervezésére emlékezve, mindazokra gondolva akik ebben részt vállaltak, akik élnek és azok akik már nincsenek közöttünk a hála vezérli reflexióimat.

Kálmán Atya, László Atya, Pregun István atya, kedves Valkai Zsuzsa pszichológus kolléganőm köszönöm nektek a bátorságot, hogy kezdeményeztetek, hogy a nemzetközileg bevált módszert kultúránkba plántáltatok, hogy készek voltatok kisebb nagyobb változtatásokra, hogy a lelki segítség, sokszor magányos útjain, a szenvedélybetegek segítése útján elindultatok. Hogy romjaiban is tiszteltétek alkoholfüggő embertársainkat és fáradoztatok a befogadó közösségek formálásán.

¹ Balog, Z. és Pátkai, I. Kék Kereszt Gyógyító Otthon, Esztergom, Végeken, 1993. 4.évfolyam, 1. szám.
Hidász, Z. és Pátkai, I. Alkoholbetegek egymást segítő csoportjai Dorogon és Esztergomban, Esztergom Vaszary Kolos Kórháza Ideggondozó, Végeken, 1993. 4. évfolyam 1. szám 23-25. oldal.

² Pátkai, I. és Valkai Zs, Beszámoló az amerikai tanulmányútról, Kézirat, 1993 július 19 - augusztus 29.

Az amerikai modell neve Guest House, a sokféle jelentés miatt nehezen ültethető át a magyar nyelvbe. Így lett intézményünk neve "Hivatásőrző Ház", őrizve a minnesotai modell minden értékét. Én is azok között voltam, akik a jelen elnevezés mellett álltak ki. Ugyanakkor sokszor gondolok a Guest House mély szimbolikus jelentésére. Zsuzsával, László atyával beszélgettünk erről az USA-ban és amikor vendéglátóinktól elköszöntünk, a búcsúbeszédeinkben kibontottuk a Guest - Vendég és Host - Gazda, Vendéglátó modell mély üzenetét.³

A klasszikus segítő modellben mi segítők vagyunk a vendéglátók, várjuk betegeinket a rendelőkben, intézményeinkben, mi diktáljuk a szabályokat. Nem kétséges, hogy a jó gazda és vendéglátó szerepünk fontos, de van az éremnek egy másik oldala, mely arra hív bennünket, hogy mi gondoskodásban részt vállalók elsősorban "vendégek", "guest-ek" legyünk.

Ezzel a szimbolikával hajtsunk főt az amerikai modell elnevezése előtt, a "guest" - "vendég" szó emlékeztessen bennünket, hogy legyünk vendégek, amikor a segítő interakciókban mások földjére, otthonába, belső világába lépünk, a betegek, a kliensek, a rászorulóknak diktálják a szabályokat és nem fordítva.

A világszerte sikeres modell meghonosítása, a szakmai körökben való elfogadtatása, a fáradságos szervezés, rengeteg előítéllettel való megküzdés az alapítók szakmaiságát, magas sztandarjait tükrözi. Ezt szakmai köreinkben elismerték leírták, gondolok itt elsősorban Kelemen Gábor és Magyar Balázs tudós pszichiáter kollégáink közleményeire (5,6). Az alapítók és a fenntartók bölcsességét dicsérik az utódok, - az intézményesült "Hivatásőrző Ház" ma már tízéves tapasztalattal, hasonló kezdeményezésekre ösztönző példaadásával elfoglalta méltó helyét a hazai alkohol- és szenvedélybetegellátó rendszerben.

Elköszönök a nemrég elhunyt alapítóktól egy számomra nagyon kedves, a helyzetre hangolt történettel.⁴

Hogyan is kezdjem? Képzeljük magunkat az óceán partjára. Itt vagyunk a vitorlás hajók kikötőjében. László Atya, Kálmán Atya, Peregun atya Zsuzsa kollégánokkal indulnak messze útra, karcsú szép vitorlás hajón. Mi a parton maradtunk Ternyák Csaba és Balás Béla püspök urak, Hidász Igazgató úr, Magyar Balázs doktor úr és én is integetünk a jó széllel indulók felé. Duzzadnak a vitorlák, repül a hajó, viszi csodálatos terhét, drága barátainkat, már csak egy ködbevesző fehér vonal látszik, majd eltűnik a szemünk elől. Csend van, döbönt feszültség érezhető közöttünk. Valaki tétován megtöri a csendet, szorongva, bátortalanul mondja. Nos elmentek, vége, menjünk haza. Indulunk is, de mindannyian érezzük, hogy nincs vége. Igen, innen elmentek, integettünk nekik, bye-bye-t, Isten hozzádot mondtunk, de biztos reménnyel tudjuk, hogy tovább élnek, és ott túl az óceán másik partján révbe értek és Valaki így köszöntötte őket. Welcome! Isten hozott Zsuzsa, Kálmán, László és István!

Összeállította:

Pátkai István dr.

Ideg és elmeorvos, addiktológus

Leányvár, 2014. szeptember 24.

³ Kelemen Gábor, B Erdős Márta (2004): A Cultural Approach to 12-Steps Fellowship Programs in Hungary. International Journal of Self Help and Self Care, 2. 187-203.

Magyar Balázs, A függőség rosszindulatú, gyógyíthatatlan, halálig tartó betegség! Udvarhelyi Híradó XXII. évf. 185. sz. 2011. 09. 23.

⁴ Marcus Colonel, izraeli katona zsebében talált történet. Colonel Marcus 1948 június 11-én esett el.